

X
**הרשימה השחורה:
 צמחי מים פולשים
 שאינם מומלצים
 לגינון**

אזולה שרכנית

Azolla filiculoides

שרך מים צף, רב שנתי, שמקורו בדרום אמריקה.

האזולה מתרבה עד שהיא מכסה את פני המים לחלוטין, ובכך גורמת לירידה בחדירת האור והחמצן למים, ובעקבות כך לשינוי והרס של המערכת האקולוגית הטבעית. בדרום אפריקה חוסמת נתיבי שיט בנהרות.

X

אלף-עלה מימי

Myriophyllum aquaticum

צמח מים רב שנתי, ברובו טבול, מזדקר כ-15 ס"מ מעל לפני המים. בעל שורשים ארוכים, המסוגלים גם לצוף. בעל פרחים, אך באזורי הפלישה שלו הפרחים הם נקביים בלבד והוא לא מייצר פירות אלא מתרבה רק בשיטה וגטטיבית. נמכר בישראל במשתלות ובתוך אקווריומים.

בדרום אפריקה הפחית ב-50% את איכות היבולים החקלאיים בגלל פגיעתו בכמות המים הזמינים ובאיכותם, וחסם תעלות ותשתיות באזורי נחלים. ברחבי העולם מסייע להתבססותם של יתושים מפיצי מלריה.

X

פיסטיה צפה (חסת המים)

Pistia stratiotes

עשבוני רב שנתי צף. בנוי משושנת עלים, העלים בעלי שערות כולאות אוויר המקנות כושר ציפה. חסת המים הובאה לארץ כצמח נוי לבריכות, ובדרך זו מופצת עד היום ברחבי הארץ.

שכבה צפופה של חסת המים מורידה בצורה דרסטית את שיעור החמצן ואת ה-pH של המים, וכן חוסמת את הגישה לאור, ובכך דוחקת מינים מקומיים. פלישת חסת המים במקומות שונים בעולם גורמת נזקים כגון סתימת משאבות ופגיעה בשיט ובדיג.

07 | צמחי מים פולשים | 🌿

X

איכהורניה עבת רגל (יקינטון המים)

Eichhornia crassipes

צמח מים צף, המאופיין בפטוטרות עלים נפוחות ומלאות אוויר המקנות לעליו כושר ציפה. בכל תפוחת כמה פרחים מרשימים עם עלי כותרת סגולים ובעלי כתם צהוב אופייני. מתרבה בעזרת זרעים, אך בעיקר וגטיבית, ובקצב מהיר במיוחד. מקורו באגן האמזונס.

צמח זה מופיע ברשימת 100 המינים הפולשים הגרועים בעולם: בנילוס גרם לאובדן 10% מהמים הזמינים באזורי הפלישה, ובסין הוביל לצמצום שטחי אגמים ואף לשינוי האקלים המקומי. חוסם נתיבי שיט בפלורידה. מעודד את נוכחותו של חילזון המפיץ בילהרציה באגם ויקטוריה.

08 | צמחי מים פולשים | 🌿

X

סלביניה גדולה

Salvinia molesta

שרך מים צף. בעל עלים טבולים המשמשים כשורשים, ועלים צפים המכסים את פני המים. מתרבה בעיקר וגטיביית, ומפיץ עצמו בעזרת זרמי המים והרוח. קרוב לוודאי שהגיע למערכות המים המתוקים בישראל בעקבות ריקון אקווריומים, ומאז מתקיים בנחלים בעלי זרימה חלשה. אוכלוסיות מצויות במקורות הירקון ובמקומות נוספים.

במזרח אסיה מסייעת להתפשטות יתושים מפיצי מחלות.

X

לפופית המים (תרד המים)

Ipomoea aquatica

צמח רב שנתי בעל גבעולים זוחלים ארוכים (עד 20 מ'), ממוקם בגדות לחות על הקרקעית או צף על פני המים. צמח מאכל פופולארי ועשיר בברזל באזור מוצא, דרום-מזרח אסיה, מתרבה וגטיביית ועל ידי הפצת זרעים.

יוצר משטחים צפופים המאטים את הזרימה בנחלים ובתעלות ובכך מסייעים להתרבות של יתושים.

אלודאה קנדית

Elodea canadensis

צמח מים רב שנתי טבול, המתקיים לרוב במקווי מים עם קרקעית בוצית. מקורו מצפון אמריקה, ומופץ בעולם בעיקר כצמח נפוץ לתפאורת אקווריומים.

נזקים: מתפשט במהירות תוך דחיקה של מינים מקומיים והאטת הזרימה בנחלים

11 | צמחי מים פולשים

מיני גומא פולשים:

גומא מניפני

Cyperus involucratus

גומא ריחני

Cyperus odoratus

עשב טרופי חד שנתי או רב שנתי המתנשא לגובה 0.5-2 מטר. קניו מזדקרים מעל המים ותפרחתו בצורת סוכך, עם עלי מעטפת סדגליים. הובאו לארץ למטרות גינון, והם נשתלים ברחבי הארץ ומפיצים את עצמם בעיקר באופן וגטיבי.

מינים אלה יוצרים גושים צפופים הדוחקים מיני צומח מקומיים ומשנה את האופי של צמחיית גדות הנחל.

12 | צמחי מים פולשים

